

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty život lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřují se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobií a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti

- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory

Dějepis	- realizován v předmětu Dějepis
Výchova k občanství	- realizována v předmětu Výchova k občanství
Předmět, který doplňuje základní obor:	Základy ekonomiky a účetnictví (v 9. ročníku)

Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

5.5.1 Dějepis

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k rozvíjení vlastního historického vědomí, vnímání obrazu hlavních vývojových linií, získávání orientace v historickém čase, pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů, chápání kulturní rozmanitosti světa a tváření pozitivního hodnotového systému.

Cílové zaměření předmětu

- podchycení a rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa
- poznávat společenské jevy, děje, osobnosti, které vytvářely obraz světa
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání v evropském a v celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, objektivní posouzení společenských jevů současnosti a minulosti
- získávání orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních i ekonomických faktů tvořících rámeček každodenního života
- poznávání a posuzování každodenních situací v širších souvislostech mezinárodních a globálních, formování úcty k vlastnímu národu a rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i společenství
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a k přiměřenému obhajování práv
- zařazovat události do chronologické následnosti a vysvětlovat jejich vzájemné vztahy
- chápání souvislostí celospolečenského dění se životem lidí ve vlastním regionu
- příležitost souvisle vyprávět o poznacích, zaujímat k nim vlastní stanovisko

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace o probíraných oblastech
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- vytváří si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- učí se chápat probírané oblasti v dějepisně-zeměpisném kontextu

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- při řešení problémů objevuje paralely s historií
- vnímá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- souvisle a výstižně formuluje své názory na historické události
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině
- spolupracuje ve skupině při vyhledávání odpovědí, řešení daného úkolu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví

Kompetence pracovní

- využívá svých znalostí v běžné praxi

Průřezová témata

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- objevujeme Evropu a svět (7., 9. ročník)
- jsme Evropané (6., 7., 8., 9. ročník)
- Evropa a svět nás zajímá (6., 7., 8., 9. ročník)

Výchova demokratického občana (VDO)

- formy participace občanů v politickém životě (9. ročník)
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (6., 8., 9. ročník)

Mediální výchova (MDV)

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (6., 7. ročník)
- fungování a vliv médií ve společnosti (9. ročník)

Environmentální výchova (EVO)

- ekosystémy (6. ročník)

Multikulturní výchova (MLK)

- kulturní diference (9. ročník)
- etnický původ (9. ročník)
- princip sociálního smíru a solidarity (8., 9. ročník)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Bible, Staré řecké báje a pověsti, pověsti (6., 7. ročník)
- příběhy dávných dob (8. ročník)
- starší česká literatura (8. ročník)
- Karel IV. (8. ročník)
- představitelé renesance (8. ročník)
- odraz války v literatuře (9. ročník)
- kultura v ČSSR 70. – 80. léta (9. ročník)

Anglický jazyk

- hlavní město ČR (8. ročník)
- slavní lidé v mé zemi (Karel IV.) (8. ročník)

Přírodopis

- vývoj člověka (9. ročník)

Tělesná výchova

- Olympijské hnutí (6. – 9. ročník)

Zeměpis

- Evropa (7. ročník)
- Asie (7. ročník)
- EU (7. ročník)
- Amerika (objevení Ameriky) (7. třída)

Výchova k občanství

- EU, NATO (9. ročník)

5.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika předmětu

Předmět Výchova k občanství se vyučuje v 6. až 9. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně. Tento předmět se zaměřuje na postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáka, na sebepoznávání a poznávání osobnosti, seznamuje žáky se vztahy v rodině, učí respektovat mravní principy a hodnoty, pravidla společenského soužití a chování, respektovat názory druhých, přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, motivuje je k aktivnímu životu ve společnosti. Předmět se zabývá státními a právními otázkami v naší zemi, objasňuje žákům politické dění, funkce státních orgánů a institucí. Vysvětluje výhody demokratického způsobu řízení státu a smysl voleb, zaměřuje se na kvalitu lidského života a mezilidské vztahy, učí

žáky vážit si kladných lidských vlastností. Předmět vychovává žáky v duchu tolerance, úcty k národům a k odlišným rasám a porozumění základním lidským právům a jejich uplatňování v životě.

Cílové zaměření předmětu

- seznamovat žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích
- realisticky sebehodnotit a poznávat osobnosti druhých lidí, chápat vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací
- seznamovat hospodářským životem, s činností důležitých politických institucí a orgánů
- získávat přehled o možných způsobech zapojení jednotlivců do občanského života
- respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití
- přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání a jejich důsledky
- rozvíjet občanské a právní vědomí žáků
- motivovat žáky k aktivní účasti na životě v demokratické společnosti
- uvědomit si sounáležitost s vlastním regionem a národem

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- jsou vedeni k samostatnému zpracovávání zajímavých úkolů
- jsou schopni zpracovat učivo formou referátu a seznámit s nimi ostatní
- získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení
- umí kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- uplatňují vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích
- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- umí využívat ke komunikaci vhodné technologie

Kompetence sociální a personální

- umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají,
- upevňují dobré mezilidské vztahy
- umí hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učí se tolerovat jiný názor

Kompetence občanské

- respektují názory ostatních
- chápou význam vzájemné solidarity mezi lidmi
- kriticky hodnotí své chování i chování jiných vzhledem k životnímu prostředí
- uvědomuje si přínos spolupráce při řešení cílů v rodině, doma, ve škole
- odmítá rasistické a extremistické názory a respektuje různorodost lidské populace
- formují volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- rozvoj schopnosti poznávání (8. ročník)
- sebepoznání a sebepojetí (7., 8. ročník)
- seberegulace a sebeorganizace (7., 8. ročník)
- psychohygienu (7., 8., ročník)
- poznávání lidí (8. ročník)
- mezilidské vztahy (6., 8. ročník)
- komunikace (6. ročník)
- hodnoty, postoje, praktická etika (6., 7. ročník)
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti (7. ročník)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- jsme Evropané (9. ročník)
- Evropa a svět nás zajímá (6. ročník)

Výchova demokratického občana (VDO)

- občan, občanská společnost a škola (6. ročník)
- občan, občanská společnost a stát (7., 8., 9. ročník)
- formy participace občanů v politickém životě (6., 9. ročník)
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (7., 8., 9. ročník)

Mediální výchova (MDV)

- fungování a vliv médií ve společnosti (6. ročník)
- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (6. ročník)

Multikulturní výchova (MLK)

- lidské vztahy (6. ročník)
- etnický původ (6., 7., 9. ročník)
- multikulturalita (6. ročník)
- kulturní diference (6. ročník)
- princip sociálního smíru a solidarity (7. ročník)

Environmentální výchova (EVO)

- lidské aktivity a problémy životního prostředí (6., 7. ročník)
- vztah člověka k prostředí (6., 7. ročník)

Mezipředmětové vztahy

Zeměpis

- Evropská unie (7. ročník)

Anglický jazyk

- slavní lidé v mé zemi (8. ročník)

Přírodopis

- vznik, vývin člověka (8. ročník)

Dějepis

- EU, NATO (9. ročník)

Hudební výchova

- Hymna

Pracovní činnosti (Svět práce)

- povolání, zaměstnání (8., 9. ročník)

Základy ekonomiky a účetnictví

- podnikání (9. ročník)
- rodinný rozpočet (9. ročník)
- trh, práce, peníze (9. ročník)

5.5.3 Základy ekonomiky a účetnictví

Charakteristika vzdělávacího oboru

Předmět má žákům umožnit první seznámení se základními pojmy a problémy ekonomiky, se kterými se budou setkávat ve svém budoucím životě. Žáci by se měli naučit řešit různé ekonomické situace na příkladech hospodaření rodiny, drobných podniků apod., seznámit se se základy jednoduchého účetnictví a osvojit si práci s výpočetní technikou ke zjednodušení potřebné administrativy a potřebných výpočtů.

Předmět je vhodný pro všechny žáky vzhledem k jeho úzkému spojení s praktickým životem a aplikovatelnosti ve všech oborech lidské činnosti.

Vyučuje se jako předmět doplňující základní obor v devátém ročníku s časovou dotací jednu hodinu týdně.

Cílové zaměření předmětu

- Rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- Samostatné a sebevědomé vystupování, bezproblémová komunikace
- Orientace ve světě informací
- Utváření pracovních návyků v samostatné a týmové činnosti
- Diskuse a práce s materiály (tiskopisy, grafy, novinové články apod.)
- Vycházet z řešení praktických situací

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace
- uvádí věci do souvislostí a propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni
- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky
- naslouchá promluvám druhých lidí

Průřezová témata

Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

Environmentální výchova

- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

Výchova k občanství

- trh, peníze, směna (9. ročník)
- podstata podnikání (8. ročník)
- rodinný rozpočet (6. ročník)

Zeměpis

- druhy podniků (9. ročník)

Předmět : **Dějepis**
 Ročník : šestý
 Časová dotace : 2 hodiny týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
D-9-1-01 Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků. D-9-1-02 Uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány. <i>D-9-1-03 Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.</i>	Vysvětlí smysl historického zkoumání, orientuje se na časové ose, rozliší pojmy rok, století, tisíciletí, počítání před našim letopočtem a našeho letopočtu, doplní údaje do prázdné časové přímký, z vypracované přímký vyčte základní údaje.	Člověk v dějinách Význam zkoumání dějin lidstva, získávání informací o dějinách, historické prameny Historický čas a prostor	
D-9-2-01 Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu. D-9-2-02 Objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost. D-9-2-03 Uvede příklady archeologických kultur na našem území.	Objasní dvě varianty vzniku člověka. Vyjmenuje vývojové stupně člověka, popíše život člověka v paleolitu, popíše pravěké zemědělství a způsoby zpracování a využití prvních kovů.	Počátky lidské společnosti Člověk a lidská společnost v pravěku (stvoření světa a člověka, vývoj člověka v pravěku, neolitická revoluce, doby kovů)	EVO – ekosystémy Přírodopis – vývoj člověka Český jazyk - Bible
D-9-3-01 Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací. D-9-3-02 Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	Ukáže oblasti prvních států na mapě a uvede základní zeměpisné údaje, tj. světadíl, názvy velkých řek, uvede některé příklady památek nebo objevů pocházejících z jednotlivých oblastí prvních států, ocení především vynález písma.	Nejstarší civilizace Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz (Mezopotámie, Egypt, Chetitě, Čína, Indie Palestina)	Zeměpis - Asie
D-9-3-03 Demonstruje na konkrétních příkladech přínos	Na mapě prokáže základní orientaci (Balkánský poloostrov – Řecko, Peloponés, Mykény, Atény,	Antické Řecko (Kréta, řečtí bohové, Sparta,	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu

antické kultury a uvede osobnosti antiky, důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem. D-9-3-04 Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.	Kréta, Egejské moře apod.), vypráví o jednotlivých etapách řeckých dějin především o Trojské válce, životě v Aténách a ve Spartě, řecko – perských válkách, peloponéské válce, Alexandru Velikém, uvede příklady, v čem byl v oblasti kultury přínos Řecka pro civilizaci	Athény, řecko – perské války. Peloponéská válka, život a kultura starověkého Řecka, Alexandr Veliký) Střední Evropa a její s	rozhodování Tělesná výchova – olympijské hnutí Zeměpis - Evropa Český jazyk – Staré řecké báje a pověsti
	Na mapě prokáže základní orientaci (Apeninský poloostrov, Řím, Tiber, Pád, Sicílie apod.), charakterizuje dobu královskou, období republiky a císařství, vysvětlí vznik křesťanství, uvede příklady přínosu římské kultury pro civilizaci	Antický Řím (Apeninský poloostrov, Řím republikou, punské války, Spartakovo povstání, císařství, vznik křesťanství, Konstantin Veliký, život ve starověkém Římě, zánik říše římské)	

Předmět: **Dějepis**
Ročník: sedmý
Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
D-9-4-01 Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států. D-9-4-02 Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti. D-9-4-03 Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech. D-9-4-04 Vymezení úlohu křesťanství a víry v životě	Uvede příklady byzantského uměleckého slohu, popíše život Slovanů v době jejich příchodu k nám, charakterizuje první státní útvary na našem území (Sámová říše, Velká Morava)	Nový etnický obraz Evropy Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy	EGS – Jsme Evropané EGS – Evropa a svět nás zajímá Český jazyk - Bible

středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.			
D-9-1-03 Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu. D-9-4-03 Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech. D-9-4-05 Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	Vyjmenuje hlavní osobnosti konce 9. a 10. století, uvede událost spojenou s jejím jménem, zná pojem románská kultura Objasní pokroky v zemědělství, vysvětlí pojmy kolonizace, lhůta, města královská, poddanská, věnná, horní, privilegia, cechy atd., vyzvedne osobnost Karla IV., uvede hlavní znaky gotiky, seznámí se s osobou Jany z Arku, stručně popíše průběh stoleté války.	Kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev	EGS – Jsme Evropané EGS – Evropa a svět nás zajímá Český jazyk - pověsti Anglický jazyk - Praha, Karel IV. Český jazyk - Karel IV., starší česká literatura
D-9-5-01 Vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky. D-9-5-02 Vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život. D-9-5-07 <i>Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.</i>	Vysvětlí reformní myšlenky, popíše události spojené s Husem a kostnickým koncilem, vyjmenuje body husitského programu, zhodnotí osobnost Jiřího z Poděbrad (vysvětlí pojem „král dvojího lidu“, popíše jeho úmysl vytvořit mírový svazek evropských panovníků), uvede oba jagellonské panovníky, uvede příklady stavby pozdní (vladislavské) gotiky, uvede hlavní znaky a osobnosti, vysvětlí podstatu humanismu	Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou	Český jazyk - renesance

D-9-5-03 Popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky. D-9-5-04 <i>Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.</i> D-9-5-05 Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.	Popíše při práci s mapou objevné plavby těchto mořeplavců: Kolumbus, Vasco da Gama, Magalhaes a vysvětlí jejich význam, objasní příčiny, popíše průběh a posoudí důsledky třicetileté války, vysvětlí pojem stavovská monarchie a absolutismus a uvede příklady v Evropě, Umí srovnat osvěcenský a náboženský pohled na svět. Vysvětlí přínosy reforem osvěcenských panovníků pro život poddaných.	Zámořské objevy a počátky dobývání světa Český stát a velmoci v 15. – 18. století barokní kultura a osvícenství	Zeměpis - objevení Ameriky

Předmět: **Dějepis**
Ročník: osmý
Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
D-9-5-06 Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.	Vysvětlí problém nástupu Marie Terezie na trůn (pragmatická sankce). Uvádí příklady reforem M. Terezie a hodnotí jejich přínos. Uvede a vysvětlí dvě základní reformy Josefa II. – Toleranční patent a patent o zrušení nevolnictví.	Habsburská monarchie za Marie Terezie a Josefa II.	EGS - Objevujeme Evropu a svět
D-9-6-02 Objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé.	Popíše francouzskou společnost před revolucí, označí problémy, tj. uvede příčiny nespokojenosti – revoluce. Sestaví základní osnovu průběhu revolučních událostí a podle ní vypráví. Zhodnotí myšlenky Deklarace lidských a občanských práv vzhledem k době vzniku porovná s dnešní dobou. Zhodnotí výsledek revoluce, mezinárodní ohlas. Vypráví o Napoleonovi a jeho taženích. Ukáže na mapě změny po Vídeňském kongresu. Umí objasnit historii britských kolonií na	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět, vznik USA	EGS - Evropa a svět nás zajímá

	americkém kontinentě, vysvětlit sjednocovací proces až po vznik USA. Zná prvního prezidenta a na jakých zásadách byl stát založen.		
D-9-6-03 Porovnává jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.	Vysvětlí, proč vypukla ve Francii revoluce v roce 1830, umí objasnit vznik Belgie, boj Řeků proti Turkům, povstání děkabristů. Zjistí průmyslová centra v Čechách, uvede příklady hlavních osobností a jejich vynálezy. Vysvětlí pojem národní obrození, uvede souvislost s evropským vývojem. Uvádí jména národních buditelů a jejich konkrétní přínos.	Národní hnutí velkých a malých národů (revoluční rok 1830) Utváření novodobého českého národa (meternichovský absolutismus, probuzení národního vědomí)	
D-9-6-04 Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích. D-9-6-01 Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	Na příkladu vybraných států popíše příčiny a výsledky revoluce 1848.	Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů Rok 1848 v Evropě. Rok 1848 v habsburské monarchii	EGS - Jsme Evropané
D-9-6-05 Na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy.	Uvede hlavní znaky Bachova absolutismu a příčinu jeho pádu. Vysvětlí, co se změnilo vznikem Rakousko – Uherska. Umí objasnit přínos zavedení všeobecného hlasovacího práva, vysvětlí pojem dualismus. Vyvodí obecný význam termínu konzervativní strana, liberálové, socialismus, marxismus. Zná rozdíly pojmů buržoazie, proletariát, umí objasnit postavení žen v 19. století.	Vznik Rakousko – Uherska , vznik hnutí, spolků a nových politických stran Politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
D-9-5-07 Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	Zná přední české umělce období romantismu, umí objasnit, jak se lišil další umělecký směr realismus, pozná základní znaky secese.	Kulturní rozrůzněnost doby	
D-9-6-06 Vysvětlí rozdílné tempo	Vysvětlí pojem kolonie, britské impérium, popíše	Imperiální doba	

modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií.	vzestup USA, Ruska a Japonska uvede hlavní znaky imperiální doby. Popíše pokrok, který přinesla vědeckotechnická revoluce, zná přední světové vynálezce. Objasní monopolní období kapitalismu. Popíše neúspěšný průběh snah o česko – německé vyrovnání, podá důkaz o vyspělosti české společnosti v oblasti kulturní, technicko-průmyslové revoluce i politické.	Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus Úloha USA ve světě Vědeckotechnická revoluce České země před první světovou válkou	
D-9-7-01 <i>Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.</i>	Podá základní charakteristiku nejvýznamnějších států a oblastí Balkánu. Rozliší skutečné příčiny války od záminky – sarajevský atentát. Na základě popisu vojenské taktiky a vyjmenování nových zbraní vysvětlí vojenský charakter války – vleklá, poziční. Umí zhodnotit důsledek vstupu USA do války. Zná důsledky první světové války.	První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky Příčiny války Trojspolek, Dohody Vstup USA do války Důsledky války	MLK – princip sociálního smíru a solidarity

Předmět : **Dějepis**
Ročník : devátý
Časová dotace : 2 hodiny týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
D-9-7-02 Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	Dokáže zdůvodnit, v čem spočívala zásluha TG Masaryka o vznik Československa. Uvede další představitele odboje, zhodnotí jejich význam pro vznik státu. Zná jistě datum 28. 10. 1918. Objasní charakter versailleského systému a problémy jeho fungování.	Moderní doba Vznik ČSR, její hospodářský a politický vývoj, sociální problémy Nové politické uspořádání Evropy	EGS – Jsme Evropané
	Vyjmenuje a popíše symboly státu. Na příkladu politického systému první republiky dokáže popsat a vysvětlit fungování pluralitní demokracie.	Československo - nový stát v Evropě	EGS - Objevujeme Evropu a svět MLK - Kulturní diference

	Vysvětlí, které problémy musel nový stát řešit a jak se podařilo: vytváření hranic, řešení národnostní otázky, hospodářství.		
D-9-7-03 Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.	Vyvodí odlišnost demokracie a totality, uvede rozdíly a shody dvou podob totality – komunismu a fašismu. Uvede příčiny a důsledky hospodářské krize. Najde souvislosti mezi hospodářským vývojem a nástupem extrémních politických sil. Vysvětlí pojem nacismus a uvede jeho znaky. Popíše politiku usmiřování, uvede konkrétní příklady a zhodnotí výsledek appeasementu.	Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech , totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČSR a svět	MLK - Etnický původ MDV – fungování a vliv médií ve společnosti
D-9-7-05 Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí. D-9-7-04 Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	Z popisu 30. let vyvodí zásadní závěry: a) krize a vývoj v Německu vedou k nárůstu extrémních sil b) demokracie a samostatnost se hrouť, až když se ČSR stává předmětem mezinárodních zájmů – Mnichov 1938 Vysvětlí pojem antisemitismus, zná podstatu rasismu, umí vyprávět o osudu Židů, Romů a dalších národů, jež nacisté označovali za méněcenné.	Československo – 20. a 30. léta Boj o demokracii a samostatnost státu Období druhé republiky Adolf Hitler a jeho program Norimberské zákony Holokaust	MLK - Princip sociálního smíru a solidarity Český jazyk – odraz války v literatuře

D-9-7-01 Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky. D-9-7-05 Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	Přehledně popíše vývoj válečných operací, uvede základní časové mezníky a místa nejvýznamnějších válečných operací. Vyjmenuje představitele tzv. fašistické osy, vysvětlí pojem protihitlerovská koalice, její hlavní zásady a cíle. Uvede hlavní body jednání na konferencích – Teherán, Jalta, Postupim. Umí se orientovat na mapě. Vysvětlí pojem Protektorát Čechy a Morava a vztah Čechů k novému útvaru. Orientuje se v domácím a zahraničním odboji, popíše jeho činnost. Objasní postavení Slovenského státu během druhé světové války. Umí objasnit postup Rudé armády a americké armády při osvobození našeho území.	Druhá světová válka Holocaust Situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj Protektorát Čechy a Morava Ztráta samostatnosti Domácí a zahraniční odboj Slovenský stát	EGS - Jsme Evropané
D-9-7-01 Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky. D-9-7-03 Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu. D-9-8-03 Posoudí postavení rozvojových zemí.	Umí vyprávět o lidských a hmotných ztrátách, které přinesla válka. Uvede příklad velmocí, které ovlivnily svět po válce. Objasní pojem kolektivní vina. Zná hlavní myšlenku OSN. Umí vysvětlit rozdíly v uspořádání USA a SSSR po válce. Vyjmenuje změny, které nastaly v obnovené republice v důsledku války i světového vývoje. Popisuje průběh vnitropolitického zápasu, který končí únorovými událostmi v roce 1948. Umí vysvětlit pojem dekolonizace, zná vliv USA a SSSR na dekolonizované národy. S pomocí mapy umí objasnit změny v uspořádání světa.	Politické, mocenské a ekonomické důsledky války První rozpory mocností Rozdělený a integrující se svět Vývoj Československa od roku 1945 – omezená demokracie Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	EGS -Jsme Evropané
D-9-8-01 Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání	Shromáždí znaky charakterizující pojem studená válka. Zná význam organizace NATO.	Studená válka Rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných	EGS - Jsme Evropané Výchova k občanství – EU, NATO

obou bloků. D-9-8-02 Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.	Vysvětlí, s jakým cílem vznikla RVHP a Varšavská smlouva Umí popsat vývoj USA, vysvětlí, co byla kampaň za občanská práva, zná důvody účasti USA ve válce ve Vietnamu. Umí objasnit souvislosti mezi nástupem Chruščova v SSSR a uvolněním v mezinárodních vztazích. Vysvětlí postupné sjednocování Západní Evropy.	supervelmocemi Politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření Vnitřní situace v zemích východního bloku USA 50. a 60. léta SSSR 50. a 60. léta Evropská demokracie	EGS - Jsme Evropané EGS - Evropa a svět nás zajímá Zeměpis - EU
D-9-7-05 Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	Shromáždí konkrétní důkazy pro označení vlády KSČ jako totalitní – především události v 50. letech. Srovná komunistický totalitní model s modelem demokracie v západních zemích, zformuluje rozdíly. Zhodnotí význam roku 1968 jako pokus o reformu. Na základě popisu období normalizace ocení význam disidentského hnutí. Objasní poslání studentů v Sametové revoluci. Zhodnotí význam 17. listopadu 1989. Popíše významné události 90. let, zná bezpečně data: 1. 1. 1993, 12. 3. 1999, 1. 5. 2004,	Československo - 50. až 90. léta Československo od únorového převratu do roku 1989 Československo pod vládou KSČ Československo v 70. a 80. letech Kultura 70. a 80. léta Vznik České republiky Významné mezníky vývoje ČR	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Český jazyk – kultura v ČSSR: 70. - 80. léta
D-9-8-04 Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	Vysvětlí zánik SSSR, rozpad Jugoslávie. Zná základní kroky rozšiřování Evropské unie. Vyhledá a prezentuje některé nové problémy současného světa. Podá důkazy kladného i záporného vlivu rozvoje vědy a techniky v době po druhé světové válce do současnosti	Svět po studené válce Rozšiřování EU Problémy současnosti Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	EGS - Jsme Evropané

Předmět : **Výchova k občanství**
 Ročník : šestý
 Časová dotace : 1 hodina týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
VO-9-1-10 <i>Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci. (10/Člověk ve společnosti)</i> VO-9-4-04 <i>Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů. (4/Stát a právo)</i>	Vysvětlí význam školního řádu, upevní si společná pravidla. Objasní důležitost základního vzdělání pro život. Na příkladech popíše zásady racionální přípravy na vyučování. Popíše vývoj obce od jejího vzniku až po současnost, zaměří se na kulturní památky, památná místa, významné rodáky. Uvede příklady místních tradic a zdůvodní jejich dodržování. Na příkladech uvede možnosti obce k realizaci svých zájmů. Popíše úlohu obecního úřadu, na příkladech objasní pomoc obecního úřadu občanům. Vysvětlí složení obecního zřízení.	Naše škola Život ve škole Školní řád. Práva a povinnosti žáků Význam a činnost žákovské samosprávy Společná pravidla a normy Vklad vzdělání pro život Příprava na vyučování Naše obec, region, kraj Důležité instituce, zajímavá a památná místa Významní rodáci, místní tradice Ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku Historie naší obce Kultura a život naší obce Obecní zřízení	VDO – Občanská společnost a škola MLK – Lidské vztahy OSV – Mezilidské vztahy OSV – Poznávání lidí EVO- Vztah člověka k prostředí VDO- Formy participace občanů v politickém životě
VO-9-1-02 Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu. (2/Člověk ve společnosti) VO-9-1-01 Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. (1/Člověk ve společnosti) VO-9-1-08 Objasní potřebu	Objasní pojmy vlast, vlastenectví. Vyjmenuje příklady známých osobností, které proslavily naši vlast. Dokáže vyjmenovat a popsat státní symboly. Na příkladech uvede, jak se mohou odlišovat jednotlivé regiony. Vysvětlí, proč je znalost mateřského jazyka tak důležitá a proč je potřebné znát dobře i cizí řeči. Uvede příklady národnostních menšin a zdůvodní nutný vzájemný respekt.	Naše vlast Pojem vlasti a vlastenectví Zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti Státní svátky, významné dny Státní symboly Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi Rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen	MLK- Etnický původ. MLK - Kulturní diference Anglický jazyk- Slavní lidé v mé zemi Hudební výchova- hymna

tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám..(8/Člověk ve společnosti)		Národnostní menšiny	
VO-9-1-03 Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje..(3/Člověk ve společnosti) VO-9-1-04 Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají. (4/Člověk ve společnosti) VO-9-1-05 Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí. (5/Člověk ve společnosti)	Vysvětlí pojem kultura. Uvede základní součásti kultury, vyjádří jejich význam pro člověka. Rozlišuje společensky vhodné a nevhodné chování. Na příkladech popíše kulturní život svého bydliště. Zhodnotí význam udržování tradic pro člověka i společnost. Objasní možná nebezpečí masmédií, uvede příklady, jak může chránit kulturní hodnoty.	Kulturní život Rozmanitost kulturních projevů Kulturní hodnoty Kulturní tradice Kulturní instituce Ochrana kulturních památek Kulturní tradice Masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá	MLK- Kulturní diference MLK – Lidské vztahy MLK – Kulturní diference MDV- Fungování a vliv médií ve společnosti MDV- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
VO-9-3-01 Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady. (1/Stát a hospodářství) VO-9-3-02 Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového	Objasní význam majetku v životě člověka. Rozliší pojmy majetek a vlastnictví. Uvede, co všechno může tvořit majetek jednotlivce, rodiny, obce, státu. Vyjmenuje hlavní způsoby a zdroje získávání majetku, vysvětlí příčiny majetkové nerovnosti. Dokáže sestavit jednoduchý rodinný rozpočet. Rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby využívání osobního rozpočtu.	Majetek, vlastnictví Formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví Peníze Funkce a podoby peněz, formy placení Hospodaření Rozpočet domácnosti, úspory, rozpočet státu, typy rozpočtu a	Účetnictví - Rodinný rozpočet

<i>rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, a vyhýbá se rizikům hospodaření s penězi.</i> (3/Stát a hospodářství)		jejich odlišnosti	
VO-9-1-06 Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu. (6/Člověk ve společnosti) VO-9-1-07 Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem. (7/Člověk ve společnosti)	Na příkladech uvede důležitost začlenění člověka do společnosti. Objasní příklady mezilidských vztahů, rozlišuje různé typy mezilidských vztahů. Správně rozlišuje agresivní, asertivní, pasivní mezilidskou komunikaci. Vysvětlí význam dodržování společenských norem. Uplatňuje vhodné způsoby chování, zdůvodní potřebu lidské spolupráce.	Lidská setkání Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost Lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi Zásady lidského soužití Svoboda a vzájemná závislost Výhody spolupráce lidí	OSV – Mezilidské vztahy OSV – Komunikace OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika OSV – Mezilidské vztahy

Předmět : **Výchova k občanství**
Ročník : sedmý
Časová dotace : 1 hodina týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
VO-9-2-01 Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu člověka (1/Člověk jako jedinec).	Stručně charakterizuje životní vývoj člověka, popíše změny v osobnosti během vývoje. Vysvětlí, co patří mezi osobní vlastnosti člověka. Objasní svými vlastními slovy pojmy vlohy a schopnosti. Rozliší pojmy temperament a charakter, vyjmenuje kladné a záporné charakterové vlastnosti, uvede příklady charakterního chování.	Podobnost a odlišnost lidí Projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání Osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter Vrozené předpoklady, osobní potenciál Životní cykly	Přírodopis - Vznik, vývin člověka OSV – Sebepoznání a sebepojetí

VO-9-2-03 Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání (3/Člověk jako jedinec). VO-9-2-04 Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru. (4/Člověk jako jedinec).	Objasní pojmy sebepoznání, sebehodnocení, sebevědomí, uvědomí si své přednosti a své nedostatky. Vyjmenuje druhy společenských skupin a popíše proces začleňování do společnosti. Uvědomí si, jakým způsobem tráví svůj volný čas, zamyslí se nad tím, jak může nápomoci svému zdravému duševnímu a tělesnému vývoji.	Vnitřní svět člověka Vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot Sebepoznání, sebehodnocení Stereotypy v posuzování druhých lidí Osobní rozvoj Životní cíle a plány, životní perspektiva Adaptace na životní změny, sebezměna Význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji Volný čas a životní styl	OSV – Psychohygiena OSV – Sebeoznání a sebepojetí OSV- Seberegulace, sebeorganizace
VO-9-2-02 Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. (2/Člověk jako jedinec).	Vysvětlí pojmy morální jednání, morálka, etika. Uvede příklady mravného jednání ze života, z četby, z filmů, pokusí se vyjádřit svými vlastními slovy vysvětlit pojem dobro. Zdůvodní, proč je důležité, aby se člověk řídil podle mravních zásad. Na příkladu objasní úlohu svědomí. Objasní důležitost osobní kázně v životě.	Zásady lidského soužití Morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování Dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí	OSV- Hodnoty, postoje, praktická etika OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednost
VO-9-4-05 Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	Dokáže vysvětlit svými slovy pojmy svoboda, zodpovědnost, uvede příklady zodpovědného jednání. Rozlišuje rozdíly mezi morálkou a právem. Vyjmenuje příklady lidských práv, vysvětlí význam dodržování lidských práv. Uvede nejdůležitější dokumenty upravující lidská práva, vymezí práva Všeobecné deklarace lidských práv, Ústavní listiny práv a svobod,	Lidská práva Základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana Úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech Poškození lidských práv, šikana, diskriminace	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VDO - Občan, občanská společnost a stát VDO- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

(5/Člověk – stát a právo)	Úmluvy o právech dítěte, zdůvodní význam těchto práv. Jmenuje příklady porušování práv dětí. Uvede možné způsoby, jak se domáhat lidských práv při jejich rozhodování.		
<i>VO-9-5-04 Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva. (4/Globální svět)</i> VO-9-5-05 Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu. (5/Globální svět). VO-9-5-06 Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru VO-9-1-09 Rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti. (9/Člověk ve společnosti)	Vysvětlí, jakými způsoby člověk působí na životní podmínky. Objasní, proč se kultura stala vůči přírodě nepřátelskou. Uvede příklady kladného a záporného vztahu člověka k přírodě. Zamyslí se nad dalšími možnostmi, jak ulehčit přírodě. Jmenuje na základě zkušeností, z čety příklady tolerantního chování. Rozezná projevy rasové, náboženské aj. nesnášenlivosti. Uvede příklad mezinárodního terorismu. Objasní roli ozbrojených sil při zajišťování obrany státu a při krizových situacích.	Globalizace Projevy, klady a zápory Významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti řešení Vztahy mezi lidmi Problémy lidské nesnášenlivost (rasové, náboženské) Konflikty v mezilidských vztazích	EVO- Lidské aktivity a problémy životního prostředí EVO- Vztah člověka k prostředí MLK- Etnický původ MLK – Princip sociálního smíru a solidarity

Předmět : **Výchova k občanství**
 Ročník : osmý
 Časová dotace : 1 hodina týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
VO-9-2-02 Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. <i>(2/Člověk jako jedinec)</i> VO-9-2-03 Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. <i>(3/Člověk jako jedinec)</i> VO-9-2-04 Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru. <i>(4/Člověk jako jedinec)</i>	Pochopí, že každý člověk má kladné a záporné vlastnosti a že je důležité rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat špatné. Seznámí se s pojmy charakter, svědomí, egocentrismus, altruismus, egoismus. Je schopen sebepoznání, poznání jiných lidí. Uvědomí si význam vůle. Dokáže posilovat své volní jednání.	Podobnost a odlišnost lidí Projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání Osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter Vrozené předpoklady, osobní potenciál Vnitřní svět člověka Vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí Systém osobních hodnot, sebehodnocení Stereotypy v posuzování druhých lidí	OSV – Rozvoj schopnosti poznávání OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV – Seberegulace a sebeorganizace OSV – Psychohygienu OSV – Poznávání lidí.
VO-9-1-10 Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci. <i>(10/Člověk ve společnosti)</i>	Stanoví pozitivní hodnoty člověka při výběru partnera, nachází vhodné prostředky komunikace při řešení konfliktů partnerů, dětí a rodičů, popíše způsoby náhradní rodinné péče, dospěje k poznání, že citová stálost a stabilní rodinné zázemí patří k nenahraditelným hodnotám i v současnosti.	Vztahy mezi lidmi Osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti Zásady lidského soužití Morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla	OSV – Mezilidské vztahy OSV – Poznávání lidí OSV - komunikace

		chování Dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí	
VO-9-4-06 Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství. <i>(6/Stát a právo)</i> VO-9-2-02 Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek <i>(2/Prac. život)</i>	Popíše své představy „o cestě“ k povolání, objasní vztahy mezi vzděláním, povoláním, zaměstnáním, vyhledá možnosti, kde lze získat informace o vzdělání a povolání, uvědomí si nezbytnost určitých vlastností pro určitý typ povolání.	Právo v každodenním životě Význam právních vztahů Důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající Styk s úřady (povolání, zaměstnání, vzdělání, schopnosti, podnikatelé, zaměstnanci) Osobní rozvoj Životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna Význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	Pracovní činnosti (Svět práce – 8., 9. ročník) Účetnictví – podstata podnikání
VO-9-3-07 Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané. <i>(8/Stát a hospodářství)</i> VO-9-1-08 Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám <i>(8/společnost)</i> VO-9-4-05 Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí	Uvede příklady dávek a příspěvků, které získávají občané, pochopí, co pozitivního občanství přináší a jaké ukládá povinnosti, zdůvodní systém sociálního zabezpečení v ČR. Dovede vysvětlit, co znamená být občanem ČR, jaká práva a povinnosti vyplývají ze vztahu stát a občan, včetně obrany státu.	Hospodaření – význam daní, dávky a příspěvky od státu Lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, potřební lidé ve společnosti Vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace, problémy lidské nesnášenlivosti Právní základy státu – státní občanství ČR Obrana státu	VDO – Občan, občanská společnost a stát VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu (<i>5/Stát a právo</i>)			

Předmět : **Výchova k občanství**
 Ročník : devátý
 Časová dotace : 1 hodina týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
VO-9-4-01 Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky. (<i>1/Stát a právo</i>) VO-9-4-02 Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu. (<i>2/Stát a právo</i>) VO-9-4-03 Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů. (<i>3/Stát a právo</i>) VO-9-4-04 Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů. (<i>4/Stát a právo</i>) VO-9-4-07 Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich	Chápe pojem demokracie Uvede příklady důležitých politických stran v ČR. Vysvětlí podstatu Ústavy ČR jako základu demokracie. Rozpozná netolerantní projevy v chování lidí. Konkretizuje možnosti právní ochrany občanů. Rozpozná protiprávní jednání. Chápe pojem demokracie Uvědomí si význam voleb a význam účasti na nich. Uvede příklady trestní postizitelnosti, Přiměřeně uplatňuje svá práva a oprávněné zájmy druhých lidí.	Právní základy státu Znaky státu, typy a formy státu, Státní občanství ČR Ústava ČR Složky státní moci, jejich orgány a instituce (moc zákonodárná, výkonná, soudní), obrana státu Principy demokracie Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení států Politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam Význam a formy voleb do zastupitelstev Státní správa a samospráva Orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly Právní řád České republiky	VDO – občan, občanská společnost a stát VDO – formy participace občanů v politickém životě VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

důsledky, uveďte příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci. (7/Stát a právo) VO-9-4-08 Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování. (8/Stát a právo) VO-9-4-09 Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uveďte příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů. (9/Stát a právo) VO-9-4-10 Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uveďte jejich příklady. (10/Stát a právo) VO-9-4-11 Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání (11/Stát a právo)	Uveďte příklady trestní postizitelnosti Uvědomí si důsledky porušování předpisů v silničním provozu	Význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů Právní norma, předpis, publikování právních předpisů Protiprávní jednání Druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost Porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví Právo v každodenním životě Význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající Základní práva spotřebitele Styk s úřady	
VO-9-3-02 Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uveďte hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi. VO-9-3-07 Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do	Objasní princip tržního hospodářství a podstatu fungování trhu. Nabídka, poptávka, zisk, cenová politika. Vysvětlí funkci peněz a uveďte příklady různých forem placení. Vysvětlí jednotlivé druhy daní, pochopí, proč musí občané platit daně.	Principy tržního hospodářství Nabídka, poptávka, trh Tvorba ceny, inflace Podstata fungování trhu Peníze Funkce a podoby peněz, formy placení Hospodaření Význam daní	Účetnictví – trh, práce, peníze

kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uveďte příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané. VO-9-3-08 Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uveďte příklady jejich součinnosti.			
VO-9-5-01 Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uveďte příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování. (1/Globální svět) VO-9-5-02 Uveďte některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích. (2/Globální svět) VO-9-5-03 Uveďte příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory. (3/Globální svět) VO-9-5-04 Uveďte některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva. (4/Globální svět) VO-9-5-06 Uveďte příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní	Vysvětlí význam mezinárodní spolupráce. Seznámí se s historií vzniku OSN, nejdůležitějšími orgány EU. Uvědomí si na základě znalostí z historie potřebu členství našeho státu v NATO. Průběžně sleduje informace o změnách vyplývajících pro ČR ze vstupu do EU. Dovede určit některé příklady globálních problémů současnosti, včetně válek a terorismu	Evropská integrace Podstata, význam, výhody Evropská unie a ČR Mezinárodní spolupráce Ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody Významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) Globalizace Projevy, klady a zápory Významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	EGS – Jsme Evropané MLK – Etnický původ Dějepis – EU, NATO Zeměpis - EU EGS – Jsme Evropané EGS – Jsme Evropané

roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru (5/Globální svět)			
VO-9-2-04 Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru. (4/Člověk jako jedinec) VO-9-2-03 Rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. (5/Člověk jako jedinec)	Dovede reálně zhodnotit své schopnosti, dovednosti při výběru povolání a částečně vytýčit svůj životní cíl. Zvládá korigovat své jednání a chování,	Osobní rozvoj Životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny Význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázeň při seberozvoji	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Předmět: **Základy ekonomiky a účetnictví**
Ročník: devátý
Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
VO-9-3-06 Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu	Objasní pojem potřeba, uvádí příklady z praxe, sestaví pyramidu potřeb. Rozlišuje volné a ekonomické statky, uvádí příklady hmotných a nehmotných statků. Zná základní schéma výroby. Definuje trh, uvede příklady druhů trhů. Zná historii vzniku peněz, objasní tři funkce peněz, z praxe uvádí příklady cenových kategorií. Vysvětlí pojem lidská práce, dělba práce.	Základní ekonomické pojmy Potřeba Zboží a výrobek Činitelé výroby Trh, nabídka a poptávka, fungování trhu. Peníze, funkce a podoby peněz, formy placení Cena, směna	MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Výchova k občanství – trh, peníze, měna

ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz.	V tisku najde příklady kooperace, objasní výhody specializace. Objasní pojem efektivnost výroby, zdůvodní činitele hospodářského růstu podniku.	Tvorba ceny, inflace Práce Kooperace a specializace Hospodaření, zásady hospodárnosti	
	Zná základní znaky podniku, uvede příklady obchodního jména podniku a zneužití tohoto jména. Rozdělí podniky podle výkonů, velikosti, formy podnikání, vyhledá příklady nadací. Definuje podnikatele a podnikání, uvádí příklady z místa bydliště Popíše a uspořádá jednotlivé činnosti podniku. Uvede příklady hmotného majetku, vysvětlí odpis majetku, odpis daní při pořízení majetku. Vyhledává příklady šetření a ničení životního prostředí podniky. Vysvětlí jak domácnosti mohou šetřit životní prostředí.	Podnikání Podnik, obchodní jméno Druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání Podstata podnikání Podnikové činnosti Majetek podniku Vztah podniku k životnímu prostředí	Zeměpis – druhy podniků Výchova k občanství – podstata podnikání EVO -Lidské aktivity a problémy životního prostředí EVO -Vztah člověka k prostředí
VO-9-3-02 Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi.	Sestaví rozpočet, zapíše základní příjmy a výdaje rodiny. Zná typy rozpočtů a jejich odlišnosti.	Ekonomika a vedení domácnosti Rodinný rozpočet, příjmy, výdaje, úspory	Výchova k občanství – rodinný rozpočet
VO- 9-3-01 Rozlišuje a porovná různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady.	Uvede příklady hmotného vlastnictví (který druh bydlení je lepší). Uvede příklady duševního vlastnictví (pirátství mezi spolužáky)	Různé formy vlastnictví Formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrany Hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	

VO-9-3-04 Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kde je využít. VO-9-3-03 Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení.	Zná bankovní soustavu České republiky, uvádí příklady. Objasní bankovní operace, uvede klady a zápory. Zdůvodní důsledky inflace a devalvace pro hospodářství.	Finanční produkty Aktivní a pasivní operace, úročení Produkty finančního trhu po investování a pro získávání prostředků Běžný účet, osobní půjčka Splátkový prodej, leasing Debetní a kreditní karty Inflace Hotovostní a bezhotovostní platební styk	
VO-9-3-07 Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané. VO-9-3-05 Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu.	Zná dávky poskytované v závislosti na příjmu rodiny a ostatní dávky. Rozlišuje životní a existenční minimum.	Dávky státní podpory Zdroje příjmů států Význam daní Rozpočet státu, typy rozpočtů a jejich odlišnosti Druhy dávek Životní minimum Deficit státu	
VO-9-3-04 Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kde je využít.	Objasní, co je pojištění, a ví, kde a proč ho pořídit. Zná druhy pojištění.	Pojišťovny Pojištění	
VO-9-3-08 Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti.	Objasní vztah dělby práce a vzniku obchodu. Uvede příklady obchodu v dnešním světě. Popíše cestu zboží od výrobce ke spotřebiteli. Z praxe uvede druhy prodejen v dnešním světě. Uvede příklady kupních smluv, zná podmínky reklamace.	Úloha obchodu ve společnosti Historie vzniku obchodu Velkoobchod, maloobchod Prodejna, kupující, prodávající Kupní smlouva	

	Objasní vznik zahraničního obchodu, vyhledá v tisku konkrétní příklady, uvádí rizika tohoto obchodu.	Zahraniční obchod Výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost	
	Vysvětlí význam účetnictví pro podnikání, zná, co účetnictví zachycuje. Uvede příklady účetní dokumentace. Definuje jednoduché účetnictví. Umí vyplnit účetní doklad Vysvětlí nutnost inventarizace ve výrobních jednotkách.	Účetnictví Charakteristika účetnictví Účetní dokumentace Jednoduché účetnictví Účetní doklady Inventarizace	
	Vyjádří vlastními slovy základní ekonomické pojmy z běžného života.	Ekonomický slovníček	